

Klima- og miljødepartementet
Inger Glad Stokland
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Høringsuttalelse - NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder - Nordland fylkeskommune

Nordland fylkesting behandlet *NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder* i sak 51/2016 og gir følgende uttalelse:

1. Nordland fylkesting er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming.
2. Nordland fylkesting er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.
3. Nordland fylkesting viser til at regional planlegging er et viktig verktøy i arbeidet. Gjennom Fylkesplan for Nordland (2013 – 2025) meisles det ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. Gjeldene fylkesplan inneholder retningslinjer som legger opp til at kommunene bør vurdere hvordan blå-grønn infrastruktur kan bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder. Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene. I Nordland er det også velfungerende planforum som absolutt kan være en viktig arena for å samordne regionalt nivå arbeid med overvannshåndtering.
4. Nordland fylkesting påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflathåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. Nordland fylkesting vil i den sammenheng fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på dette. Fylkestingets *Strategi for stedsutvikling*, som ble vedtatt i 2015, prioriterer støtte til tiltak som bidrar til klimatilpasning.
5. Nordland fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. Nordland fylkesting mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.
6. Nordland fylkesting vedtok i 2011 *Regional plan – klimautfordringene i Nordland*. Planen omhandler også klimatilpasning. Her er det en målsetting om at kommunene skal styrke tilpasningsevnen til et endret klima. Nordland fylkesting ser at utvalgets arbeid er et viktig

bidrag til at denne målsettingen kan realiseres. Det vil også sees til utfordringene med overvann ved rullering av planen.

Det vises for øvrig til vedlagt saksutredning.

Med vennlig hilsen

Katrine Erikstad
fagleder miljø

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Klima- og miljødepartementet Postboks 8013 Dep 0030 OSLO

Vedlegg:

Høring - NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder

DokID
669580

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
108/2016	Fylkesrådet	01.04.2016
051/2016	Fylkestinget	25.04.2016
	Komite for kultur, miljø og folkehelse	25.04.2016

Høring - NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder

FT-sak 051-2016

Sammendrag

I denne saken uttaler Nordland fylkesting seg til høring av *NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder*. Det er vedtatt en rekke regionale planer og strategier som vil styrkes gjennom forslag som fremkommer i utvalgets arbeid. Det er viktig at det blir opprettet et nasjonalt fond til lokale overvannstiltak, samt at det gjøres en nasjonal jobb med å samle og synliggjøre eksempler på lokale kostnadseffektive tiltak.

Bakgrunn

Klima- og miljødepartementet har sendt *Overvannsutvalgets* utredning: *Overvann i byer og tettsteder – Som problem og ressurs*, på høring. Høringsfristen er 3. mai 2016.

Overvannsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 11. april 2014 for å vurdere og komme med forbedringer i rammebetingelsene for overvannshåndtering i kommuner og hos andre aktører. Overvannsproblematikken berører mange ulike parter i samfunnet. Utvalget har derfor vært sammensatt av personer foreslått av berørte organisasjoner, og enkelte uavhengige eksperter. Utvalgsleder har vært advokat Helge Skaaraas. For øvrig har det bestått av personer fra kommuner, Huseiernes Landsforbund, Finans Norge, Norsk Vann, Statens vegvesen, Forbrukerrådet og Universitetet i Stavanger. Utvalget har også hatt et sekretariat.

Utvalgets arbeid

Klimatilpasningsutvalget påpeker i NOU 2010: 10 at et endret klima med mer total nedbør og mer intens nedbør vil øke utfordringene med håndtering av overvann. Nedbør og snøsmelting i byer og tettsteder med mange tette flater gir hurtig og stor avrenning som må håndteres på en trygg måte. Dersom avrenningen ikke håndteres kan det oppstå skadevirkninger på byggverk, helse og miljø. Årsaken til problemene er sammensatt. Mengden overvann skyldes både naturgitte forhold, klimaendringer og lokal, menneskelig påvirkning gjennom fortetting og andre inngrep. Hvor store skadevirkningene blir, avhenger av hvordan overvannet håndteres og sårbarheten til bebyggelse og infrastruktur.

Utvalget har gjennomført en kommuneundersøkelse der 40 prosent av kommunene svarer at overvannsutfordringene utgjør en stor kostnads- og velferdstrussel i deres kommune. Nær 60

prosent av kommunene anser at kapasiteten i dagens overvannsystemer ikke er tilstrekkelig for å håndtere fremtidens nedbør. Selv om bevisstheten om overvannsutfordringene er høy, er det ikke alle kommuner som har utviklete strategier og planer for å håndtere overvann. Årsaken til dette oppgis å være mangel på kompetanse og økonomisk handlingsrom. Kommunene svarer i kommuneundersøkelsen at de ønsker seg tydeligere virkemidler og retningslinjer, særlig for tiltak i eksisterende bebyggelse.

Utvalget anslår at de totale skadekostnadene som oppstår på grunn av overvann er i størrelsesorden 1,6 til 3,6 milliarder kroner per år. Både klimautviklingen og samfunnsutviklingen med økt fortetting kan hver for seg øke intensiteten i overvannsavrenningen. Uten forebyggende tiltak forventer utvalget at skadekostnadene vil følge samme utvikling. På dette grunnlaget kan kostnadene forventes å bli meget betydelige. Det antydes kostnader i størrelsesorden 45 til 100 milliarder kroner i løpet av de neste 40 årene.

Utvalget ser en del behov i dagens forvaltning som bør tas tak i, for å imøtekomme utfordringene. De overordnede rammene av utvalgets forslag legger til grunn bedre samordning av regelverket og av sektorenes virksomhet. Samordning av regelverket vil redusere risikoen for ordninger som virker mot hverandre og dermed kan undergrave virkningene av tiltak. Behovene som identifiseres er i hovedsak:

- Behov for samordning av regelverket
- Behov for å styrke plansystemet som overordnet verktøy for overvannshåndtering
- Behov for å regulere forholdet mellom kommune som anleggseier og abonnent, herunder adgang til å kreve overvannsgebyr
- Behov for å avklare fordeling av forvaltningsoppgaver for overvann

Utvalget kommer også med en rekke løsningsforslag, og mener nasjonale grep er nødvendig. Rammebetingelsene for overvann bør være en kombinasjon av samordningsvirkemidler, juridiske virkemidler, økonomiske virkemidler og informative virkemidler. Virkemidlene bør være så forutsigbare og treffsikre som mulig og gi insentiver til den mest kostnadseffektive tilpasningen over tid.

Hovedprinsippene for løsning innebærer at:

- Overvannsutfordringene er lokale og må løses på kommunalt nivå
- Ansvaret for overvannstiltak må også ligge på grunn- og anleggseiere
- Reglene må ta hensyn til regionale og lokale klimaforskjeller
- Overvannstiltak bør være samfunnsøkonomisk lønnsomme

Utvalget foreslår endringer i dagens regelverk. Dette er i hovedsak knyttet til:

- Byggeteknisk forskrift
- Plan og bygningsloven
- Forurensingsforskriften
- Vannressursloven
- Vass- og avløpsanleggslova

Utvalget anbefaler at kommunene tar overvann tar inn i plan- og saksbehandlingsprosesser på en helhetlig og systematisk måte, slik at man samarbeider på tvers av organisatoriske skiller i kommunen. Der nedbørfelt deles av flere kommuner vil overvannsforvaltningen i de fleste

tilfeller best samordnes gjennom konkrete avtaler mellom kommunene. For større områder kan det være aktuelt å inngå et interkommunalt samarbeid, eventuelt å bruke vannområdene, som er etablert iht. vannforskriften, som samarbeidsorgan.

Kommunene skal i planprosesser etter plan- og bygningsloven legge opp til en bred medvirkningsprosess. Departementer, direktorater, fylkesmennene og fylkeskommunene har rett og plikt til å medvirke til planleggingen i kommunene. Videre vil berørte organer delta i høringer av planforslag, og bidra med konkrete innspill og forventninger i enkeltsaker.

For å sikre at overvannsporene utredes på en forsvarlig måte, er det viktig at organer på statlig og/eller regionalt nivå har definerte oppgaver og ansvar knyttet til håndtering av overvann. Gjennom samarbeid i blant annet regionalt planforum, veiledning og høringer, vil de statlige aktørene kunne bidra til å påse at ulike interesser knyttet til overvann inngår i planleggingen i kommunen.

Utvalget anbefaler at de eksisterende sektorenes ansvar for overvann videreføres og styrkes, og at de berørte statlige og/eller regionale virksomhetene får definerte oppgaver og ansvar. Det anbefales at en rekke statlige myndigheter får et styrket og utvidet ansvar. Spesielt gjelder dette Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE). NVE har allerede forvaltningsoppgaver innen skadeforebyggende arbeid for flom og skred, og har systemer for å innhente, lagre og bearbeide hydrologiske data og gjennomføre hydrologiske analyser. Utvalget anbefaler derfor at NVE er den etaten som bør ivareta statlige forvaltningsoppgaver innen forebygging av skader som følge av overvann.

Det vises for øvrig til utvalgets arbeid for mer informasjon.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Nordland fylkesting uttaler følgende til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder:

1. Nordland fylkesting er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming.
2. Nordland fylkesting er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.
3. Nordland fylkesting viser til at regional planlegging er et viktig verktøy i arbeidet. Gjennom Fylkesplan for Nordland (2013 – 2025) meisles det ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. Gjeldene fylkesplan inneholder retningslinjer som legger opp til at kommunene bør vurdere hvordan blå-grønn infrastruktur kan bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder. Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene. I Nordland er det også velfungerende planforum som absolutt kan være en viktig arena for å samordne regionalt nivås arbeid med overvannshåndtering.

4. Nordland fylkesting påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflatehåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. Nordland fylkesting vil i den sammenheng fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på dette. Fylkestingets *Strategi for stedsutvikling*, som ble vedtatt i 2015, prioriterer støtte til tiltak som bidrar til klimatilpasning.
5. Nordland fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. Nordland fylkesting mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.
6. Nordland fylkesting vedtok i 2011 *Regional plan – klimautfordringene i Nordland*. Planen omhandler også klimatilpasning. Her er det en målsetting om at kommunene skal styrke tilpasningsevnen til et endret klima. Nordland fylkesting ser at utvalgets arbeid er et viktig bidrag til at denne målsettingen kan realiseres. Det vil også sees til utfordringene med overvann ved rullering av planen.

Bodø den 01.04.2016

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder

sign

Ingelin Noresjø
fylkesråd for kultur, miljø og
folkehelse

sign

01.04.2016 Fylkesrådet

Votering i Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

25.04.2016 Komite for kultur, miljø og folkehelse

Komiteen slutter seg til fylkesrådets innstilling i saken.

Votering i Komite for kultur, miljø og folkehelse

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling fra Komite for kultur, miljø og folkehelse

Nordland fylkesting uttaler følgende til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder:

1. Nordland fylkesting er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming.
2. Nordland fylkesting er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke

utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.

3. Nordland fylkesting viser til at regional planlegging er et viktig verktøy i arbeidet. Gjennom Fylkesplan for Nordland (2013 – 2025) meisles det ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. Gjeldene fylkesplan inneholder retningslinjer som legger opp til at kommunene bør vurdere hvordan blå-grønn infrastruktur kan bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder. Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene. I Nordland er det også velfungerende planforum som absolutt kan være en viktig arena for å samordne regionalt nivås arbeid med overvannshåndtering.
4. Nordland fylkesting påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflatehåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. Nordland fylkesting vil i den sammenheng fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på dette. Fylkestingets *Strategi for stedsutvikling*, som ble vedtatt i 2015, prioriterer støtte til tiltak som bidrar til klimatilpasning.
5. Nordland fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. Nordland fylkesting mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.
6. Nordland fylkesting vedtok i 2011 *Regional plan – klimautfordringene i Nordland*. Planen omhandler også klimatilpasning. Her er det en målsetting om at kommunene skal styrke tilpasningsevnen til et endret klima. Nordland fylkesting ser at utvalgets arbeid er et viktig bidrag til at denne målsettingen kan realiseres. Det vil også sees til utfordringene med overvann ved rullering av planen.

Berhild N. Rønning
komiteleder
sign

Siv Sara
saksordfører
sign

25.04.2016 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for kultur, miljø og folkehelse ble lagt fram av komiteleder Berhild Nilsen Rønning, Frp:

Nordland fylkesting uttaler følgende til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder:

1. Nordland fylkesting er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming.

2. Nordland fylkesting er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.
3. Nordland fylkesting viser til at regional planlegging er et viktig verktøy i arbeidet. Gjennom Fylkesplan for Nordland (2013 – 2025) meisles det ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. Gjeldene fylkesplan inneholder retningslinjer som legger opp til at kommunene bør vurdere hvordan blå-grønn infrastruktur kan bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder. Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene. I Nordland er det også velfungerende planforum som absolutt kan være en viktig arena for å samordne regionalt nivås arbeid med overvannshåndtering.
4. Nordland fylkesting påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflatehåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. Nordland fylkesting vil i den sammenheng fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på dette. Fylkestingets *Strategi for stedsutvikling*, som ble vedtatt i 2015, prioriterer støtte til tiltak som bidrar til klimatilpasning.
5. Nordland fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. Nordland fylkesting mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.
6. Nordland fylkesting vedtok i 2011 *Regional plan – klimautfordringene i Nordland*. Planen omhandler også klimatilpasning. Her er det en målsetting om at kommunene skal styrke tilpasningsevnen til et endret klima. Nordland fylkesting ser at utvalgets arbeid er et viktig bidrag til at denne målsettingen kan realiseres. Det vil også sees til utfordringene med overvann ved rullering av planen.

Votering i plenum

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 44 stemmer (1SV hadde permisjon).

FT 051/2016

Vedtak

Nordland fylkesting uttaler følgende til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder:

1. Nordland fylkesting er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming.

2. Nordland fylkesting er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.
3. Nordland fylkesting viser til at regional planlegging er et viktig verktøy i arbeidet. Gjennom Fylkesplan for Nordland (2013 – 2025) meisles det ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. Gjeldene fylkesplan inneholder retningslinjer som legger opp til at kommunene bør vurdere hvordan blå-grønn infrastruktur kan bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder. Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene. I Nordland er det også velfungerende planforum som absolutt kan være en viktig arena for å samordne regionalt nivås arbeid med overvannshåndtering.
4. Nordland fylkesting påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflatehåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. Nordland fylkesting vil i den sammenheng fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på dette. Fylkestingets *Strategi for stedsutvikling*, som ble vedtatt i 2015, prioriterer støtte til tiltak som bidrar til klimatilpasning.
5. Nordland fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. Nordland fylkesting mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.
6. Nordland fylkesting vedtok i 2011 *Regional plan – klimautfordringene i Nordland*. Planen omhandler også klimatilpasning. Her er det en målsetting om at kommunene skal styrke tilpasningsevnen til et endret klima. Nordland fylkesting ser at utvalgets arbeid er et viktig bidrag til at denne målsettingen kan realiseres. Det vil også sees til utfordringene med overvann ved rullering av planen.

Vedlegg

Tittel

Til høring - NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder -
høringsfrist 03.05.2016
NOU 2015-16 - Overvann i byer og tettsteder

DokID

664186
664187

